

den i Biblia pauperum närmast följande bilden af helvetet inbegripes i domen: man ser en skara människor, bland hvilka stundom ej blott världsliga, utan ock andliga stormän befinna sig, omsnärjda af ett rep drifvas bort af djäflar till det på sidan befintliga helvetesgapet, ur hvilket lågor utströmma. På motsatta sidan komma som motstycke de saliga, omgifna af änglar; paradiset representeras stundom af en kyrkobyggnad. Detaljerna förete naturligtvis rätt mycken växling; så utgå från Kristi mun än en lilja och ett svärd, än två svärd. Inskrifterna äro städse: »Ite maledicti in ignem æternam» — »venite benedicti patris mei.»

Härmed hafva vi afslutat vår öfversikt af de ur Biblia pauperum hämtade ämnena; denna var emellertid, om ock för en stor del af de här ifrågavarande kyrkomålningarna den förnämsta källan, dock visst icke den enda. Få äro visserligen de bibliska stoff, som icke förmedlats af Biblia pauperum, men målarna hafva alldeles icke inskränkt sig till sådana. En mängd andra behandlades af medeltidens konstnärer, och till några som oftare möta i här ifrågavarande kyrkor skall jag nu vända mig.

I korets östra kupas midtfält finnes nästan alltid en likartad framställning af *treenigheten*, den s. k. *nådstolen*: Gud fader, sittande på en tron, håller ett kors med den därpå fastnaglade sonen, bredvid hvilket dufvan, symbolen för den helige ande, sväfvar; på sidorna gärna tillbedjande änglar. — I korets öfriga kupor och fält möta oss bilderna af de fyra *evangelisterna* med sina tecken, eller dessa senare ensamma¹, och af de fyra *kyrkofäderna*, Gregorius med påfvetiaran, Hieronymus i kardinalshatt, Ambrosius och Augustinus med biskopsmitror, iförda sidi rikt draperade mantlar och sittande på stentröner. Inskrifterna bredvid dem äro respektive: »Passio Christi ad memoriam revocatur. — Passio tua, Domine, singu-

¹ Matteus är stundom själf afbildad med vingar, då ängeln vid sidan bortfaller.